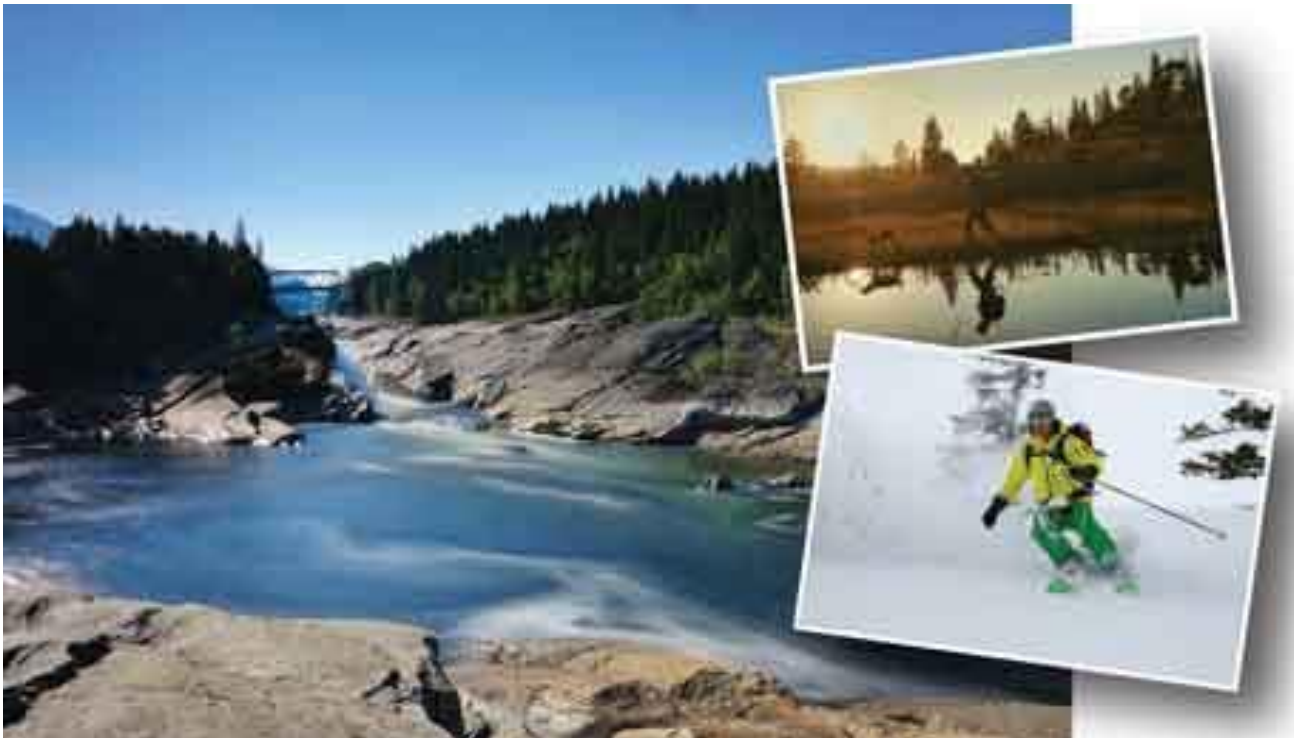

ENDELIG !

Foto: Lars Petter Kalkenberg/NRK

Laksens betydning for Namdalen!

**Jakt, fiske og friluftsliv
i sentrum!**

Grong Fritid

Tlf. 74 31 27 00 • www.grongfritid.no
facebook.com/grongfritid • instagram.com/grongfritid

Ragnar Holm

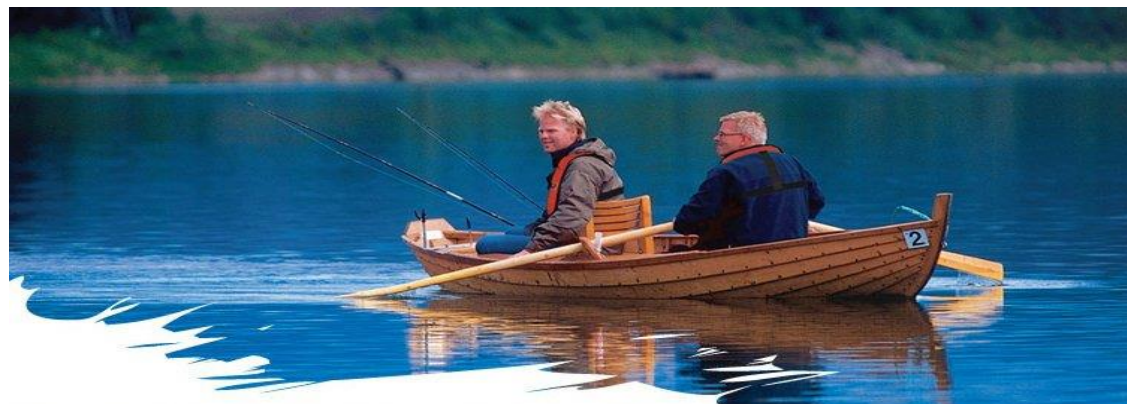
- *Ragnar Holm, er 53 år og samboer med May Britt og tre hunder.*
- *Er opprinnelig fra Stjørdal men bor nå i Harran og jobber hos Grong Fritid som utmarkskonsulent, noe jeg har gjort i snart 25 år.*
- *Jeg er utdannet utmarksteknikker fra Evenstad og har blant annet jobbet i og med laks i Namsenvassdraget i nesten 20 år.*
- *På fritiden går det mye i friluftsliv, hvor fuglejakt og fiske (både laks- og innlandsfiske) er hoved geskjeftene.*
- *Er mangeårig medlem i Norges jeger- og fiskerforbund (NJFF), hvor jeg har sittet i det sentrale ungdomsutvalg. Er for tiden tillitsvalgt i Grong jakt og fiskeforening's fiskeutvalg, hvor vi driver utfisking i et lokalt fiskevann i Harran».*

Grong Fritid ...

- Overbygging for reiselivsnæringen i Grong, med ca. 35 andelshavere.
- Helårs turistkontor med vertskaps-rolle for Grong kommune.
- Mangeårig sekretariat for Namsen-vassdragets grunneierforening.
- Web-ansvarlig for Visit Namdalen, som er en overbygging for reiselivet i Namdalen.

Namsen – Vefsna, noen tall

- **Namsen**

- Fylke: Nord-Trøndelag
- Kommuner: Namsskogan, Grong, Overhalla og Namsos
- Lengde hovedløp: Ca. 80 km.
- Lengde totalt: Ca. 200 km.
- Nedbørsfelt: 6.265 km²
- Middelvannføring: 290 m³/s

- **Vefsna**

- Fylke: Nordland
- Kommuner: Hattfjelldal, Grane og Vefsn
- Lengde hovedløp: Ca. 85 km.
- Lengde totalt: Ca. 163 km.
- Nedbørsfelt: 4.231 km²
- Middelvannføring: 207 m³/s

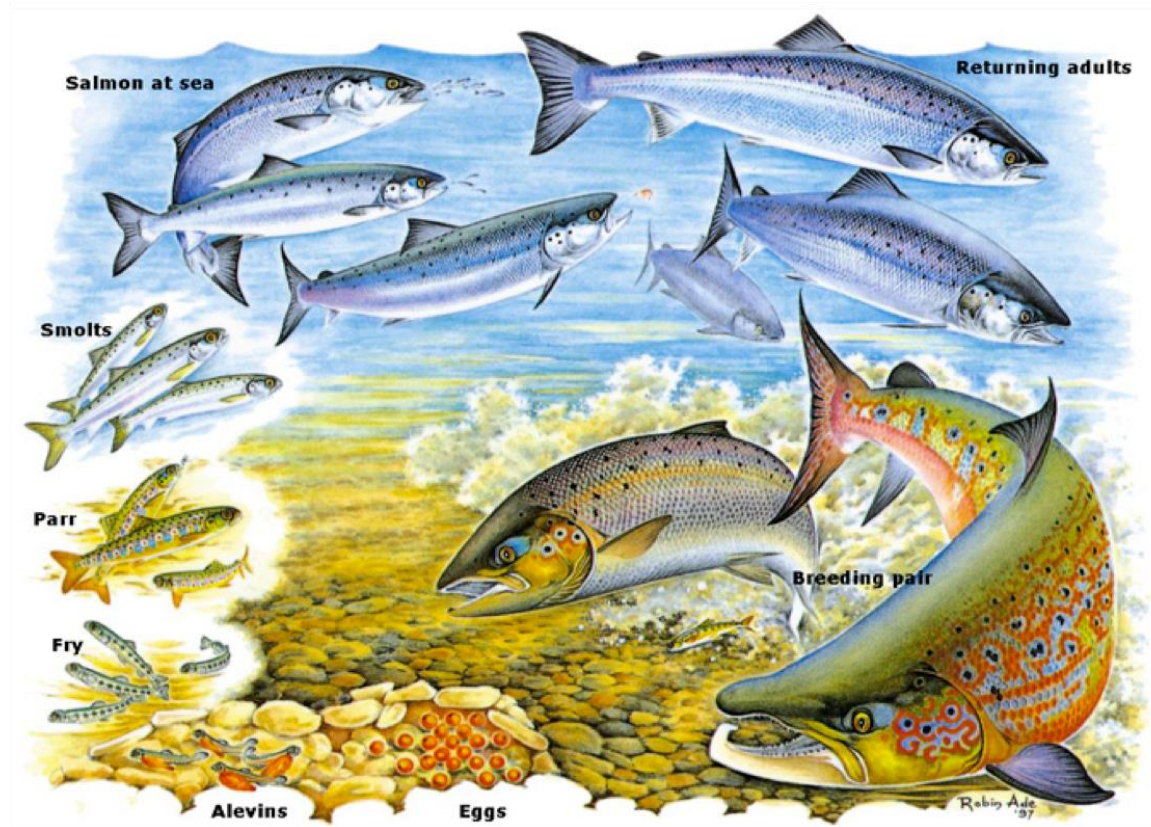

Elvenes dronning – The Queen of Rivers

Noen forutsetninger ...

En forutsetning for all næringsutvikling, med basis i laksefiske, er at det finnes laks i vassdraget. Jo mer jo ber

- En **hensiktsmessig grunneier-organisering** er lovpålagt og nødvendig for å kunne utnytte lakseressursen i en elv på en næringsmessig måte.
- Det samme med **driftsplan**

Hjemlet i lov om laksefisk og innlandsfisk, § 25 og 25 a

Opplevelsesnæring ...

Hva vil det si å tjene penger på villaksen?

Villaksen har vært en ressurs i Norge så lenge det har bodd folk i landet. Laksen har lenge primært vært en matressurs. Men i lang tid har laksefiske i elvene gitt avkastning fra sportsfiske. Sammen med jakt og fjellsport dannet laksen grunnlaget for det som ofte kalles turismens gullalder i Norge – perioden omkring 1850 – 1910.

Men etter snart 200 år med sportsfisketurisme er det fortsatt grunnlag for å spørre hva slags næringsvirksomhet laksefiske i elvene er. Er det laksekjøtt vi selger, en fiskerett eller rett og slett en unik opplevelse? Svaret på dette spørsmålet preger fiskernes forventninger og næringsaktørenes utforming av tilbud. Noen fiskere mener trolig at prisen skal gjenspeile verdien på det fiskekjøttet man kan fange. En grunneier som først og fremst leier ut en fiskerett forholder seg kanskje nokså statisk og passiv til hvordan eiendommen brukes til fiske anno 2008. En opplevelsesentreprenør ønsker på sin side å maksimere ressursen og

avkastningen fra den, både for seg selv og gjesten.

Laksefiske er i dag turisme, men i enda større grad kan det betegnes som en opplevelsesnæring. Laksefiskerne er ute etter unike opplevelser ved elva, enten vi snakker om den store fisken eller den hyggelige samtalen. Noen ganger kan en smile litt av alle ord og begrep som såkalte eksperter omgir seg med. Så hvis laksefiske er opplevelsesnæring, hva slags konsekvenser får det for næringsaktørene? Den svenske reiselivsforskeren Lena Mossberg sier at det viktigste ved å bruke ordet opplevelsesnæring er at du da flytter fokus fra å levere varer og tjenester til å regissere og skape opplevelser. Formålet med denne brosjyren er å belyse muligheter og utfordringer for laksefisketurismen i elvene i Trøndelag. Stoffet er hentet fra undersøkelser som er gjennomført i prosjektet Laks og Verdiskaping i Trondheimsfjorden (LOVIT).

Hva betyr laksen (Namsen) for Namdalen?

- Namsen er livsnerven i Namdalen. Uten Namsen ville vi ikke hatt laksen og heller ikke mulighetene til å drive næring med basis i laksefiske. Verdi fiskerett 5,5 – 8. mill. per år.

Kilde: [Namsenvassdragets grunneierforening](#)

- Valdeier, grynder og laksefisketilbyder Jon Ivar Moe, påstår at Namsen og villaksen er det største og beste varemerke Nord-Trøndelag har å by frem, så vel nasjonalt som internasjonalt. I så måte er Namsen med villaksen større enn Stiklestad, sier Moe.

Kilde: [adressa.no, 20. mai 2010](#)

- De økonomiske ringvirkningene av laksefiske i Namsen er stor. Samlet omsetning med ringvirkninger er anslått til 100 – 150 mill kr. per år.
- Laksens rekreasjonsmessige betydning er vanskelig å måle, men den er helt klart stor. Vi vet lite om hvor mange som fisker i Namsenvassdraget per sesong. I 2000-2001 beregnet vi oss frem til drøyt 2000 fiskere i sesongen (ca. 200 fiskere per dag). Kilde: [Namsenvassdragets grunneierforening](#)
- I tillegg kommer kraftproduksjonen i Namsenvassdraget. 8 kraftverk produserer strøm til ca. 250.000 personer i året. Ca. 10% av Norges strømproduksjon. Ca. 40 mill til Namdalskommunene. Kilde: [Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk](#)

Rekreasjon ...

- Elleve valdsamarbeid (av 33) hadde til sammen et fiskepress på 5.670 fiskedøgn. De elleve valdsamarbeidene utgjorde 33% av vassdraget, og da blir fiskepresset for hele vassdraget 17.200 fiskedøgn (stor usikkerhet vedrørende tall og metodikk).
- NTF- rapport 1989:13 slår fast at gjennomsnittsfiskeren i Namsenvassdraget fisker 8,5 dager pr. sesong. Deler vi 17.200 fiskedøgn på 8,5 dager, får vi 2.025 fiskere. Dette skulle da være antall fiskere som fisker i Namsenvassdraget i løpet av en sesong, vel og merke på NVGF's medlemmers strekning i vassdraget (grunneiernes eget fiske er ikke tatt med her, og heller ikke fiske på ikke-medlemmers strekninger). Tallet er høyst usikkert, men det eneste driftsplanledelsen kjenner til når det gjelder anslått fiskepress og totalt antall fiskere i vassdraget.
- Dette innebærer at man har et fiskepress på ca. 190 fiskedøgn pr. døgn i Namsenvassdraget. Sier vi at 100 km. av vassdraget er fiskbar strekning, så har hver fisker ca. 0,5 km. elv å fiske på (da har vi ikke tatt med at man stort sett kan fiske fra begge sider).

Laksefiske gir ringvirkninger

- Laksefiske gir viktige ringvirkninger for Distrikts-Norge. En stor andel tilreisende fiskere gjør at ringvirkningene av laksefiske er betydelig for områder med laksefisketurisme. Det er likevel fortsatt et betydelig utviklingspotensial når det gjelder verdiskaping og kapasitetsutnyttning.
- Fiskesesongen er kort, og laksestammen følger naturens luner og svingninger. Dette gjør det krevende å få til lønnsom drift og full kapasitetsutnyttelse i norsk laksefiske. Til tross for at sesongen er på bare tre måneder, er det tildels ulik kjøpsatferd og flere kundegrupper innenfor den perioden. Dette gjør det spesielt viktig å være god på **markedstenking**, sier seniorforsker Morten Stene ved Trøndelag Forskning og Utvikling.
- Det er gjerne bedrifter langt ut i verdikjeden som tjener de beste pengene. Overnattings- og bespisningsbedriftene tjener ofte mer penger på laksefiske enn grunneiere som har fiskerettighetene. Mange laksevaldeiere utvider produktet for å få med en større del av verdikjeden, og tilbyr «full pakke» i betydningen overnatting og matmuligheter. Kort sesong gjør imidlertid at det blir krevende å forrente store investeringer. Det er også vanskelig å få til alternativ bruk av spesialiserte anlegg utenfor fiskesesongen.
- Det er viktig å fokusere på opplevelsene, ikke bare på antall kilo fisk, sier Ragnar Hauge i Innovasjon Norge, Nord-Trøndelag. Naturopplevelser kan gi verdier som er vanskelig å se for lokalbefolkningen, men som er unike for de tilreisende.

Kilde: Trøndelag forskning og utvikling ved Anne Sigrid Haugset. Evaluering av utviklingsprosjektet; Laksefiske i Namsen 2006 +

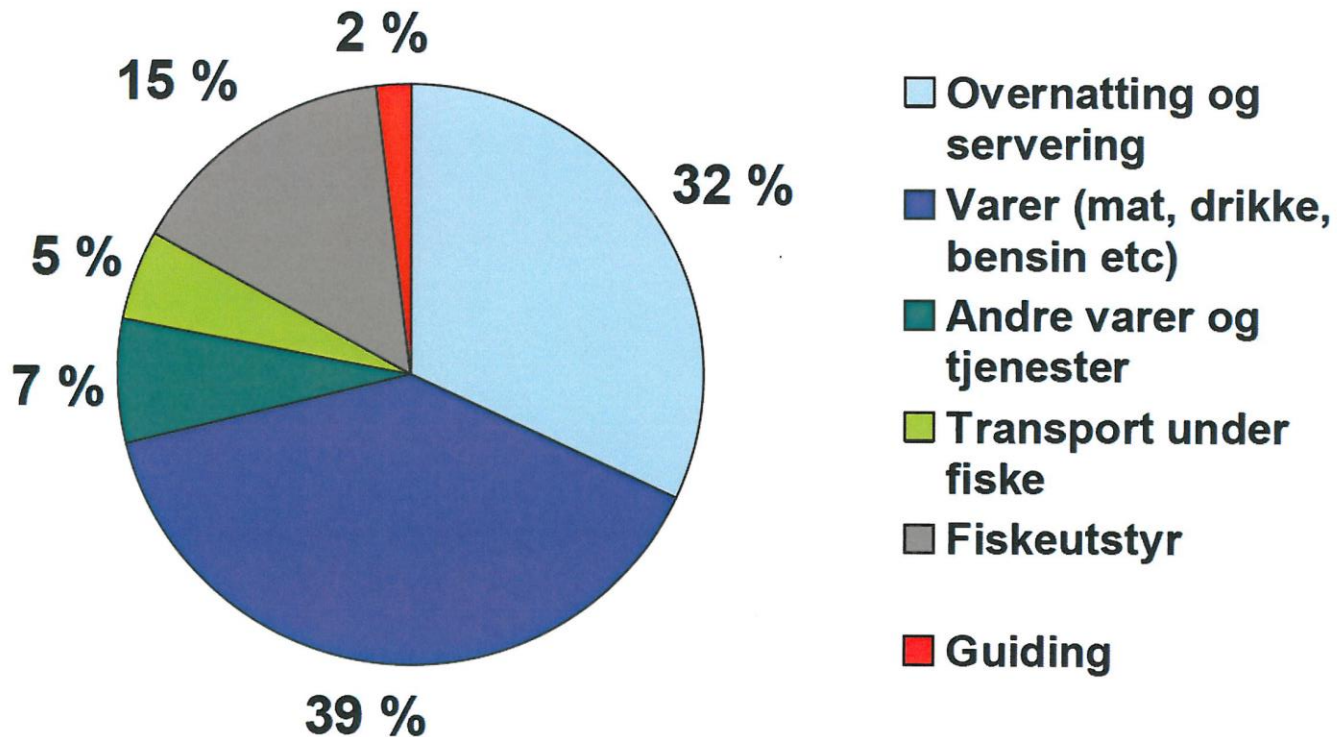
Omsetning på landsbasis

Omsetning (NOK 2003)

Aktivitet (antall deltakere, norske= N og utenlandske= U)	Dagens omsetning
Jakt (145 000 N og 2 000 U)¹⁾ Småviltjakt Storviltjakt Tilleggstjenester	75 millioner 195 millioner 560 millioner
Innlandsfiske (600 000 N og 25 000 U) Fiskekort Tilleggstjenester	260 millioner 635 millioner
Laksefiske (150 000 N og 35 000 U) Fiskekort Tilleggstjenester	400 millioner 945 millioner
Andre naturbaserte opplevelser (3,4 mill N og 2,3 mill U) Aktiviteter og tileggstjenester	1 000 millioner
SUM	4,1 milliarder

¹⁾ Tall fra RBL og NSF 2004

Kjøp av varer og tjenester ifm laksefiske i 8 vassdrag i Norge

Forbruk: 950 – 1 200 kr pr/døgn (NOK 2003)

Sysseissetting som følge av laksefisket i Namsen ...

Sysseissetting som følge av laksefisket:

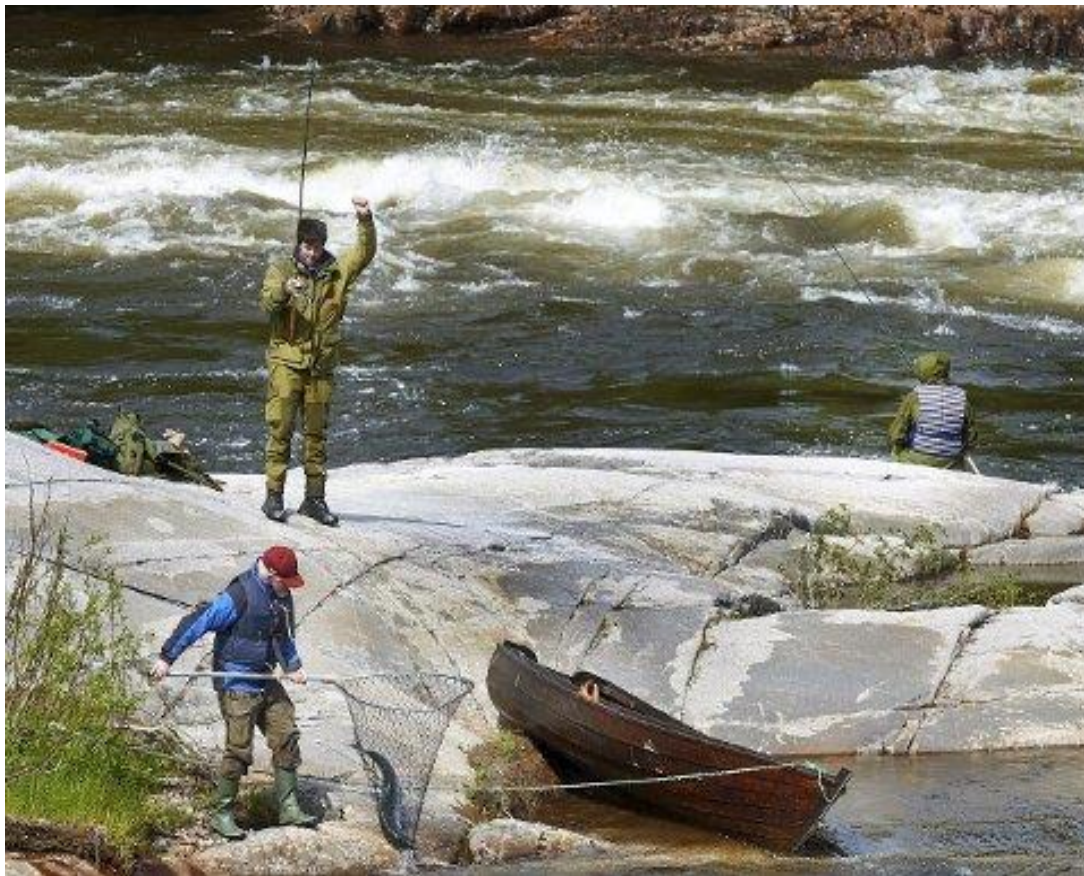
(Alle tall i årsverk)	Syss. i Overhalla	Syss. i Grong	Total syss.
Grunneiere	3,58	1,80	5,38
Ansatte hos grunneiere	0,98	2,63	3,61
Roere	6,50	3,80	10,30
Reiselivsbedrifter	14,92	2,42	17,34
Detaljhandelsbedrifter	2,58	3,25	5,83
Total direkte sysseissetting	28,56	13,90	42,46
Totalt sysseissetting	35,13	17,93	53,06

Kilde: NTF-rapport 1989 – 13 Økonomiske ringvirkninger av laksefiske i Namsenvassdraget

Fiskelykke i Namsen

- **«Elvenes dronning» er tilbake som en av landets beste lakseelver**

- Etter flere sesonger med relativt dårlig fiske i Namsenvassdraget kom resultatet av denne sesongen som bestilt. «Elvenes dronning» er tilbake som en av landets beste lakseelver, og de aller fleste av årets fiskere vil nok komme tilbake neste år. Det tjener grunneierne på, men ikke bare dem. De økonomiske ringvirkningene av laksefiske utgjør mange millioner for næringslivet i Namdalen.
- Sommeren 2015 i Namdalen har på ingen måte vært av de beste værmessig – men for noen har den vært en praktfull. For grunneiere i Namsenvassdraget har årets laksesesong vært ekstrem bra – rundt 30 tonn fisk har laksefiskerne dratt på land. Ikke rart at hele næringa jubler.

- I tillegg til den store fangsten, gleder leder Jan Olav Tømmerås i Namsenvassdragets elveierlag seg over at antall fiskere i elva har økt. Langsiktige avtaler er bra for grunneierne, men plussen kommer ofte ved at de klarer å fylle opp døgn hvor det ikke er bestilt fiske lang veg i forvegen.

Kilde: **Namdalsavisa** 2. september 2015

Litt om Namsenvassdraget ...

Hvordan selges fiske i Namsen ...?

- 60% av valdsamarbeidene fisker mest fra land og 40% mest fra båt.
- 18% fritt kortsalg
- 21% begrenset kortsalg
- 27% leier ut på ukesbasis
- 33% leier ut for lengre perioder
- 39% selger til privatpers., enkeltvis
- 18% selger til privatpers., grupper
- 11% leier ut til JFF
- 27% leier ut til bedrifter
- 5% leier ut til andre

Hva betyr laksefiske for rettighetshaverne ...?

- Ser vi på største og minste valdsamarbeid, når det gjelder omsetning (med unntak av de som ikke har omsetning), så ligger den på:
 - År 2000
 - Minste: kr. 2.500
 - Største: kr. 654.118
 - År 2001
 - Minste: kr. 2.500
 - Største: kr. 781.350

NB! Litt gamle data, men det finnes ingen nyere

Litt mer om Namsenvassdraget

- Døgncort, land fra kr. 50 og opp til kr. 1200.
- Døgncort, båt fra kr. 100 og opp til kr. 2200.
- Døgnleie vald (2,5km.) – inkl. 2 båter (4 stenger + 2 på land) - kr. 3000.
- Sesongkort, båt (01.juni – 31.08) – kr. 700
- Leie av vald, 14 dager (2,5km.) – inkl. 2 båter (4 stenger + 2 på land) – kr. 50.000.
- Tilrettelagt pakke – 1 ukes laksefiske i Namsen (3km.) for innt. 8 pers. – 125.000.
- Tilrettelagt pakke – 1 ukes laksefiske i Namsen (3km.). Alle rettigheter. 3000 pund pr. pers.

A young boy with blonde hair is standing in a shallow river, fishing. He is wearing a red long-sleeved shirt under a tan fishing vest and light-colored waders. He is holding a fishing rod with a yellow line, which is arched over the water. The background is a dense forest of green trees. The water is clear, showing some rocks at the bottom.

Takk for meg!